

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت بهداشت

و

پیشگیری از حوادث ناشی از آن

مقدمه

استفاده از مواد آتش بازی هرگز به طور کامل ایمن نیست، حتی در صورتی که کاملاً مراقبت صورت گیرد. حوادث نه تنها ممکن است برای کسانی که از آن استفاده می کنند به وجود آید، بلکه برای کسانی که این مواد را درست می کنند نیز ممکن است اتفاق بیفتد. شب آخرین چهارشنبه سال که در بین مردم به چهارشنبه سوری معروف است یکی از مراسم قدیمی ما ایرانیهاست. متأسفانه در سالهای اخیر با حوادث ناگواری در این شب روبرو بوده ایم. هر سال مواد محترقه ای وارد بازار میشود که قدرت انفجار آنها بیشتر از سال پیش بوده و در بسیاری از مواقع برای این که قدرت انفجار بیشتری داشته باشند در داخل آنها خرده شیشه استفاده می شود که در زمان انفجار، پرتاب شده و علاوه بر تولید صداهای بسیار گوشخراش و آزارنده آسیب های جدی به چشم و سایر اعضای بدن وارد میکنند.

هرگونه بی توجهی به نکات ایمنی و سهل انگاری در برپایی مراسم چهارشنبه سوری می تواند زیان های جانی و مالی سنگین و غیر قابل جبرانی را در پی داشته باشد. خانواده ها در پیشگیری از حوادث نقش مهمی را ایفاء می کنند.

ممکن است موضوع ایمنی و پیشگیری از حوادث مربوط به چهارشنبه سوری، در بدو امر برای گروه سنی نوجوانان زیاد جالب نباشد، چرا که آنها مجبورند مقداری محدودیت در ترقه بازی، فشفشه بازی و آتشبازی خود متحمل شوند ولی میتوان با نشان دادن این موضوع که این امر با زندگی آنها مرتبط است، آموزش در این زمینه را برای آنها جالبتر کرد. حادثه برای هرکسی اتفاق می افتد. در برخی حوادث افرادی کشته شده یا به شدت آسیب می بینند. اما از بروز اغلب حوادث از جمله حوادث چهارشنبه سوری میتوان جلوگیری کرد.

باید کودکان و نوجوانان را تشویق کرد که از حوادث درک خوبی داشته باشند. باید به آنها آموزش داد که آنها در مقابل مواد محترقه و منفجره و آتشبازی آسیب پذیر هستند. آموزش آسیب پذیری در مقابل خطرات مذکور، از اهمیت خاصی برخوردار است.

استفاده از مواد آتش بازی هرگز به طور کامل ایمن نیست، حتی در صورتی که مراقبت کامل صورت گیرد. حوادث نه تنها ممکن است برای کسانی که از آن استفاده می کنند به وجود آید، بلکه برای کسانی که این مواد را درست می کنند نیز ممکن است اتفاق بیفتد. پس از مکان هایی که از مواد محترقه در آن استفاده می شود دوری کنید. شما می توانید از عینک های محافظ یا حداقل عینک های طبی خود استفاده کنید.

توصیه هایی برای پیشگیری از حوادث چهارشنبه سوری :

- ✚ والدین در تهیه وسایل آتشبازی بیخطر فرزندانشان را همراهی نمایند. کودکان به هیچ عنوان شخصاً نباید از مواد آتش بازی و محترقه استفاده نمایند.
- ✚ کلیه موادی که در نارنجک، ترقه، منور و سایر مواد آتش زا و محترقه استفاده می شوند، از مواد منفجره و آتش گیر هستند که ماده ای خطرناک است و صدمات جبران ناپذیری را به دنبال خواهد داشت.
- ✚ این مواد خاصیت خودبه خودی آتش گیری و انفجاری دارند. لذا از نگهداری آنها حتی به مقادیر بسیار کم در منازل، زیرزمین، محل کار و... جداً خودداری کنید.
- ✚ از حمل مواد محترقه و آتش گیر و انفجاری حتی به مقادیر بسیار کم، در جیب لباس و کیف جداً خودداری کنید.
- ✚ کودکان و نوجوانان از اقبال آسب پذیر هستند، استفاده از این مواد توسط آنان خطرات جدی به همراه داشته، سلامت آنان را به خطر انداخته و مرگ را به دنبال خواهد داشت.

- ✚ در صورت نگهداری مواد آتش بازی، حتی کم خطر حتماً آن را در جای خشک و خنک نگهداری کنید.
- ✚ بقایای مواد آتش بازی را سریعاً جمع آوری نکنید. حتماً ۱۵ تا ۲۰ دقیقه صبر کنید. بعد آن را جمع آوری کرده و در یک سطل محتوی آب بریزد و سپس دفع کنید.
- ✚ در صورت داشتن مواد محترقه و انفجاری حتماً از آن در بیرون از خانه و دور از محل مسکونی و در جایی که علف های خشک و درختان موجود هستند، استفاده کنیم.
- ✚ همیشه در مواقع آتش بازی جهت اطفاء حریق، آب در دسترس داشته باشید.
- ✚ مواد آتش بازی (محترقه و انفجاری) را از محل هایی که مطمئن هستند خریداری کنید. این مواد را از دست فروش تهیه نکنید.
- ✚ کودکان به هیچ عنوان شخصاً نباید از مواد آتش بازی و محترقه استفاده نمایند.
- ✚ مواد آتش بازی (منفجره و محترقه) را به طرف افراد دیگر پرت نکنید.
- ✚ هیچگاه مواد آتش بازی را در جیب خود نگذارید، زیرا ضایعات جبران ناپذیر به همراه خواهد داشت.
- ✚ هیچگاه مواد آتش بازی (منفجره و محترقه) را در ظروف شیشه ای یا فلزی قرار ندهید، زیرا در صورت انفجار ذرات شیشه یا فلز، به اطراف پرتاب شده و سبب صدمات و خطرات جانی خواهد شد.

- از نزدیک شدن به موادی که برای انفجار یا احتراق آماده کرده اند، دوری کنید، زیرا خطر از دست دادن عضوی از بدن و یا مرگ را به همراه خواهد داشت. هر ساله شاهد حوادث رقت آوری در ایام چهارشنبه سوری از جمله سوختگی های شدید، از دست دادن چشم یا پاره شدن پرده گوش هستیم. این مواد را شوخی نگیرید زیرا با زندگی خود بازی کرده اید.
- هیچگاه برای چاشنی از الکل برای آتش گیری مواد استفاده نکنید.
- برای نگهداری از مواد منفجره و محترقه، آن را به طور ایمن در یک جعبه و دور از سایر مواد آتش گیر یا گرما و الکتریسته و ... قرار دهید.
- هیچگاه ماده محترقه و منفجره ای که یک بار استفاده شده است را مجدداً استفاده نکنید.
- از آتش زدن لاستیک، هیزم، کارت تن خالی و امثال آن چه در واحدهای مسکونی و چه در معابر، کوچه و خیابان خودداری نمایید.
- پرتاب مواد آتش زا مانند فشفسه و موشک بر روی درخت ها، بام و بالکن منازل از عوامل عمده بروز آتش سوزی است. شایسته است به طور جدی از انجام آن بپرهیزید.
- صاحبان فروشگاه های مواد شیمیایی و رنگ فروشی ها از فروش هر گونه مواد آتش زا و مواد شیمیایی به کودکان و نوجوانان جداً خودداری نمایند.
- از ریختن مواد سریع الاشتعال مانند نفت، بنزین و غیره بر روی مواد آتش گیر جداً خودداری شود. همچنین از قرار دادن ظروف تحت فشار از جمله کپسول، اسپری، حشره کش ها و غیره بر روی آتش خودداری شود.
- حتی الامکان وجود یک کپسول خاموش کننده ی آتش پودری در نزدیک محوطه آتش ضروری است .
- در صورت امکان یک شیلنگ آب در نزدیکی محوطه آتش آماده گردد تا در صورت لزوم، بتوان از آن استفاده نمود. حتماً قبل از ترک محل، از خاموش شدن آتش مطمئن شوید

در صورت بروز هرگونه حریق و یا حادثه ضمن حفظ خونسردی در اسرع وقت با شماره تلفن ۱۱۵ مرکز مدیریت حوادث و فوریتهای پزشکی و ۱۲۵ ستاد فرماندهی سازمان آتش نشانی تماس گرفته و مراتب را با ذکر نوع حادثه و نشانی دقیق اطلاع دهید.

بیاید شور و شادی چهارشنبه سوری را با یک عمر غم و افسوس عوض نکنیم!

گرد آوری: گروه سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس

معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران